

ФАКТОРИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ТА МЕТОДИКА ОЦІНКИ ЇХ ВПЛИВУ НА РЕЗУЛЬТАТИ ГОСПОДАРЮВАННЯ

***ДЕМЧЕНКО Т.М., КОВАЛЬ О.В., СТУДЕНТКИ*,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Будь-яка організація, підприємство є відкритою системою, що знаходиться у постійній взаємодії із тими чи іншими елементами зовнішнього середовища. Дослідженню зовнішнього середовища слід приділяти належну увагу, оскільки воно обумовлює рівень визначеності, в умовах якого приймаються управлінські рішення.

Зовнішнє середовище – це сукупність господарських суб'єктів, економічних, суспільних і природних умов, національних та міждержавних інституційних структур та інших зовнішніх відносно підприємства умов і чинників, що діють у глобальному оточенні [1-3].

Аналіз зовнішнього середовища служить інструментом, за допомогою якого розробники стратегії контролюють зовнішні відносно організації чинники з метою передбачення потенційних загроз і можливостей. Аналіз зовнішнього середовища дозволяє підприємству своєчасно спрогнозувати появу загроз і можливостей, розробити ситуаційні плани на випадок виникнення непередбачених обставин, а також стратегію досягнення цілей та перетворення потенційних загроз у вигідні можливості [2-6].

Аналіз зовнішнього середовища – процес стратегічного управлінського аналізу, призначений для контролю зовнішніх факторів, відносно підприємства, з метою визначення можливостей і небезпек.

При аналізі економічних чинників розглядають:

- темпи інфляції (дефляції);
- податкову ставку;
- міжнародний платіжний баланс;
- рівень зайнятості населення в цілому та в галузі;
- платоспроможність підприємств [4-6].

При аналізі політичних чинників необхідно стежити за:

- угодами щодо тарифів і торгівлі між країнами;

---

* Науковий керівник – Зайка С.О., к.е.н., доцент

- протекціоністської митною політикою, спрямованою проти третіх країн;
- нормативними актами місцевих органів влади та центрального уряду;
- рівнем розвитку правового регулювання економіки;
- ставленням держави і провідних політиків до антимонопольного законодавства;
- обмеженнями на отримання позик і наймання робочої сили.

Ринкове середовище характеризує такі показники:

- ціни;
- очікуваний попит на продукцію;
- прогнозований рівень випуску аналогічної продукції конкурентами;
- якісні параметри продукції;
- конкурентоспроможність продукції на різних ринках [5-7].

Показниками соціального середовища є:

- кількість безробітних та їх частка в працездатному населенні;
- індекс споживчих цін;
- рівень інфляції;
- споживчий кошук;
- особистий дохід;
- співвідношення мінімальної заробітної плати і вартості мінімального споживчого кошику.

Ретельному вивченню підлягають закони і державне регулювання країни, у якій здійснюється виробництво чи ведеться торгівля. Вивченню підлягають трудове й антимонопольне законодавство, патентна справа, ціноутворення, закони ринкової економіки.

Значення факторів зовнішнього середовища різко підвищується у зв'язку зі зростанням складності всієї системи суспільних відносин (соціальних, економічних, політичних тощо), що складають середовище менеджменту. Саме зовнішнє оточення диктує стратегію підприємства.

Література.

1. Аналіз господарської діяльності в промисловості: [Підручник] / Н.А. Русак, В.І. Стражев, О.Ф. Моргун та ін.; під заг. ред. В.І. Стражева. – К. : МАУП, 2000. – 398 с.

2. Заїка С.О. Оперативний аналіз виробничої діяльності підприємств АПК: [Навчальний посібник] / С.О. Заїка, А.В. Півень. – Харків : Вид-во «Міськдрук», 2010. – 113 с.

3. Зайка С.О. Становлення і перспективи розвитку економічного аналізу в Україні / С.О. Зайка, В.А. Грищенко // Вісник ХНТУСГ: Економічні науки. – Харків: ХНТУСГ, 2016. – Вип. 174. – С. 136-144.

4. Іващенко В.І. Економічний аналіз господарської діяльності / В.І. Іващенко, М.А. Болюх. – К. : ЗАТ «НІЧЛАВА», 2001. – 256 с.

5. Омаров А.М. Економіка та планування промислового підприємства. / А.М. Омаров – К. : МАУП, 2001. – 423 с.

6. Романов А.Г. Аналіз господарської діяльності підприємства / А.Г. Романов. – Харків : Центр «Консульт», 2006. – Т. 8. – 152 с.

7. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз діяльності промислового підприємства / Н.В. Тарасенко. – Львів: ЛБІ НБУ, 2000. – 244 с.

ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ МОЛОЧНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ В МИРЕ И УКРАИНЕ

***ДУЛОВА Е., ДУЛОВ А., СТУДЕНТЫ МАГИСТРАТУРЫ*,
ХАРЬКОВСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ ТЕХНИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА ИМЕНИ ПЕТРА ВАСИЛЕНКО***

Рынок молока и молочных продуктов является приоритетной отраслью животноводства во многих странах мира. Обеспечение увеличения объемов производства молока с годами не теряет своей актуальности, а наоборот, приобретает все большее значение, ведь численность населения в мире растет, а соответственно больше становится потребность в молочных продуктах.

Формирование рынка молочной промышленности зависит от многих факторов, важнейшими из которых являются: состояние производства, наличие качественной сырьевой базы, платежеспособность покупателей, рыночная инфраструктура [1]. Для обеспечения эффективного производства продукции предприятиями существует потребность обладать достоверной информацией о состоянии молочного рынка и направлениях его будущего развития. Для этого нужно периодически проводить анализ текущей ситуации на рынке молока.

Темпы роста продукции отрасли молочного скотоводства определяются экономическим и социальным развитием каждой отдельной страны и состоянием ее сельского хозяйства [2].

---

* *Научный руководитель – Пивень А.В., ассистент*